

Eik ved Fana brannstasjon gnr. 12 bnr. 44 m.fl. – Uttalelse med bakgrunn i tilsendt materiell fra ABO

Det vises til henstilling fra ABO datert 23/12-21 om å gi en vurdering av tilsendte løsninger for hvordan man kan ivareta levevilkårene for hul eik på aktuelt areal. Det etterspørres også eventuelle innspill til reguleringsbestemmelsene.

Eikens plassering og levevilkår, inklusiv vanntilgang, er etablert og tilpasset gjennom de ca. 130 årene den har eksistert. En endring i dette, spesielt gjeldene for nedbørsfeltet, vil medføre akutte, negative konsekvenser for treet. Konkret vil dette føre til rotavdøying/graving som videre medfører risiko for velt og svekkelse av trets vitalitet og dermed levetid. Tilsendte illustrasjoner viser en senkning av areal i grensen for hensynssone på ca. 2 meter i store deler av sirkelen som danner hensynssonen. I praksis vil da treet bli stående på en forhøyet «øy» avskåret fra tidligere terrengsammenhenger. Det er innlysende at dette er en krevende løsning for trets overlevelse på sikt.

Utforming og plassering av bygninger og uteareal er gitt, oppgaven blir å utnytte foreliggende løsninger til eikens beste og da spesielt med tanke på vanntilgang. Tiltakshaver har utarbeidet en skisse som viser optimalisert utnyttelse av overflatevann ved at dette samles i et fordrøyningsbasseng på oppsiden av bebyggelse. Vannet vil så bli ledet via flomvei (kunstig bekk) til regnbed nærmest eikens østlige rotsone. På sikt vil da røttene utvikle seg og kunne utnytte vanntilgang fra denne kilden. Gang/sykkelvei langs Sandbrekkevegen og tilsvarende tun og plass foran byggets hovedinngang vil etableres med fall mot trets rotsone. Overgang mellom overflater G/S og mur rundt trets rotsone må perforeres på en måte som slipper vannet inn i vekstmedium for at røttene skal utvikles.

Det er foreslått løsninger med kunstig vanning, forankring og reduksjon av kroneomfang. I Rådgivende Biologers notat er avsnittet «Avbøtende tiltak – anleggsfase» konkret i forhold til beskrivelse av gode løsninger på et generelt grunnlag.

Tilsendt «Snitt A-A Birkelundsbakken – Sandbrekkeveien» omhandler i tekst vanntilførsel fra teknisk rom til svetteslange i kveil rundt eik. Det krever imidlertid streng oppfølging rent teknisk i forhold til tette og oppsmuldrede slanger, og det må synliggjøres for driftspersonell som en viktig oppgave, spesielt i ferietid! Denne løsningen er spesielt viktig i anleggsfasen og i de første årene av driftsfasen.

Forankring av rotplate er avgjørende for treets stabilitet og områdetets sikkerhet. Ved å etablere forankringspunkt (4 stk.) på innsiden av mur i høyde med eksisterende marknivå kan der festes stropper som holder rotplaten nede ved ekstremvær.

Kronereduksjon og generell beskjæring må utføres før anleggsoppstart. Dette begrunnes med at vannbehovet reduseres ved mindre bladareal, vindfang blir mindre slik at faren for brekkasje og rotvelt minimeres, volumet av kronen reduseres og gir således større spillerom for bruk av kraner og anleggsvirksomhet i forhold til å unngå skader på greiner/stamme.

I Utdrag fra Planbeskrivelse, s 62 pkr 8.6.3 Naturmangfold står: «...vanntilgangen sikres med vanningsløsning i driftsfasen.» Det er viktig at dette også ivaretas i anleggsfasen. Det kan skje at røtter kappes og blir eksponert til luft og tørker da ut ganske umiddelbart. Dette kravet vil naturlig ivaretas som et punkt en sikringsplan.

I sikringsplan er krav om plassering av midlertidige installasjoner som rigg og byggkran et viktig element i forhold til å unngå skader på krone, greiner og stamme.

Eiken er i dag en del av etablert skogsetting. Det påpekes i dokumenter at en fristilling av eiken er positivt. Isolert sett vil hogst av omkringliggende vegetasjon gi større lystilgang og mindre konkurranse om vann/næring. Eldre trær er tilpasset sine omgivelser over tid og en fullstendig fristilling vil gjerne medføre en sjokkbetinget endring med hensyn til respirasjon, vannris (epikormiske skudd), solsvilde stamme/greiner og ikke minst vindpåvirkning hvor utviklet rotsystem ikke er tilpasset full vindeksponering.

I forhold til reguleringsbestemmelser:

§ 2.6.2. «...innenfor angitt hensynssonene ..» Her kan det synes som eiken bare skal ivaretas innenfor selve sonen (radius 5,5 meter). Endres til: «Hul eik skal ivaretas. Særskilte hensyn gjelder innenfor angitt hensynssone...»

§ 4.2.1.2. «..markeres ved godt synlig bånd..» endres til «.. fast avgrensing i form av byggegjerde eller fast gjerde montert på stolper.» Setningen «Døde grener på treet kan fjernes» flyttes til neste punkt 3.

§4.2.1.3. « ...og formes.» fjernes.

I forhold til døde greiner er disse å anse som en ressurs og habitat. Hvor mye som skal beskjæres blir en avveining i forhold til risikoen for brekkasje kan medføre for personer som ferdes under treet. Paragrafens krav om at dette skal utføres av sertifisert trepleier er viktig og må bestå.

ISA-sertifisert arborist

§ 4.2.1.1. og § 6.1.1.6. omhandler Marksikringsplan/miljøoppfølgingsplan for eik. Planen vil inneholde konkrete tiltak og premisser som har til formål å styre all aktivitet knyttet til eikens sunnhet og overlevelse. Dette gjelder bla. instruksjon av mannskaper som har oppgaver i nærheten av treet under anleggsfasen og videre oppfølging av skjøtsel og ansvar i driftsfasen.

Bergen 31. januar 2022

Harald Bratseth

ISA – sertifisert arborist

Vestlandsarboristen - Bratseth